

İKV BİLGİ NOTU

Üçüncü AB-CELAC Zirvesi

Sema Nur Yeni Yıldız, İKV Uzman Yardımcısı

AB ve CELAC (*Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños*-Latin Amerika ve Karayipler Topluluğu) üye ülkeleri, 17-18 Temmuz 2023 tarihlerinde Brüksel’de sekiz yıllık bir aranın ardından üçüncü zirve toplantıları için bir araya geldiler. “Toplumun Refahı, Birliği ve Sürdürülebilir Gelişmesi” ana temasıyla düzenlenen toplantıya AB Konseyi Başkanı Charles Michel, CELAC Dönem Başkanı St. Vincent ve Grenadines Başbakanı Ralph Gonsalves başkanlık etti.

İki bölge arasında ticaret, yatırım, kalkınma, iklim değişikliği ve güvenlik dâhil olmak üzere çok çeşitli konularda iş birliğini tartışmak ve teşvik etmek amacıyla düzenlenen 2023 AB CELAC Zirvesi’ne katılan devlet ve hükümet başkanları bu konuların dışında ikiz dönüşüm (yeşil ve dijital), Ukrayna’daki savaşı, yoksulluk, gıda güvenliğinin tehlikeye girmesi, tedarik zincirlerindeki aksamalar, artan enflasyon ve çok taraflılığın değer ve ilkelerini savunmak için birlikte hareket etme gibi konuları ele aldı.

Zirve sırasında AB, iki mutabakat zaptı imzalayarak Arjantin ve Uruguay ile enerji iş birliğini hızlandırdı. İlk mutabakat zaptı yenilenebilir enerji, hidrojen, metan emisyonlarının azaltılması dâhil olmak üzere kilit iş birliği alanlarını ortaya koyuyor ve adil bir enerji geçişi sağlama ihtiyacını vurguluyor. İkincisi ise hem AB hem de Uruguay’ın 2050 yılına kadar iklim nötrlüğe ulaşmaya çalışırken, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve yenilenebilir hidrojeni kilit iş birliği alanları olarak göreceğini vurguluyor. AB ayrıca, Şili’de istihdam ve büyümeyi desteklemek ve Avrupa’nın arz güvenliğine katkıda bulunacak sürdürülebilir hammadde değer zincirleri konusunda bir ortaklık kurulması için Şili ile de bir mutabakat zaptı imzaladı.

Dijital alanda ise AB ve Arjantin, Bahamalar, Barbados, Brezilya, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, Ekvador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Jamaika, Meksika, Panama, Paraguay, Peru, Surinam, Trinidad ve Tobago ve Uruguay bir AB-LAC Dijital İttifakı kurarak ortaklıklarını derinleştirme konusunda anlaştı. AB’nin Küresel Geçit (*Global Gateway*) stratejisinin bir parçası olarak da zirve sırasında Avrupa Yatırım Bankası ve *Banco Santander*, Brezilya’da bir dizi küçük ölçekli öz tüketim güneş fotovoltaik tesisinin kurulumunu desteklemek üzere 300 milyon avroluk kredi imzaladı.

AB-CELAC Zirvesi Ortak Bildirisi

Zirve sonunda imzalanan ortak bildiri, önümüzdeki yıllardaki AB-CELAC iş birliğinin önceliklerini ortaya koydu. İki bölgenin, 21'inci yüzyılın zorluklarını ele almak üzere birlikte çalışmaya olan kararlılığının açık bir işareti olan bildiride dikkat çeken unsurlar:

- Siyasi diyalog ve iş birliğinin derinleştirilmesi taahhüdü: Bildiri, AB ve CELAC'ın ticaret, yatırım, kalkınma, iklim değişikliği ve güvenlik de dâhil olmak üzere çok çeşitli konularda siyasi diyalog ve iş birliğini güçlendirme kararlılığını teyit ediyor. Hem AB hem de CELAC sürdürülebilir kalkınma ve refah için yeşil ve dijital geçişin önemini kabul ediyor. AB, bu iki alan için CELAC ülkelerinin (dijital dönüşüm, eğitim, sağlık altyapıları, enerji üretimi, çevresel perspektifler, hammaddeler ve yerel değer zincirleri de dâhil olmak üzere) sürdürülebilir kalkınma hedeflerine destek olmak için AB-LAC Küresel Geçit Yatırım Gündemi'ni yaratırken 45 milyar avroluk bir yatırım paketi taahhüt ediyor.
- Küreselleşmenin zorluklarını ele alma taahhüdü: Bildiri eşitsizlik, yoksulluk ve iklim değişikliği gibi küreselleşmenin yarattığı zorlukların ele alınması için AB ve CELAC arasında iş birliğinin arttırılması çağrısında bulunuyor.
- Çok taraflılığa bağlılık: Bildiride AB ve CELAC'ın, çok taraflılığa ve kurallara dayalı uluslararası düzene olan bağlılığı bir kez daha teyit edilirken, çok taraflılığı ve kurallara dayalı bir uluslararası düzeni teşvik etmek üzere iki bölge arasında iş birliğinin arttırılması çağrısında bulunuluyor.

AB-CELAC Zirvesi AB'nin uluslararası partnerlerle işbirliğini güçlendirmek, dijital ve yeşil gündeme ilişkin ortaklıklar oluşturmak ve tedarik zincirlerini çeşitlendirmek hedefleri açısından önemli bir gelişme oldu. ABD'nin siyasi ve ekonomik etkisinin yoğun olduğu ve son dönemde Çin gibi yükselen aktörlerin etkinliğini giderek artırdığı bu coğrafyadaki ülkeler ile yakın ilişkiler kurulması AB'nin küresel stratejileri açısından büyük önem taşıyor.